CANLLAW CWRICWLWM GWYDDONIAETH A THECHNOLEG

TREES FOR CITIES

HYDREF	GWANWYN	HAF
Plannwch hadau a'u gwylio'n tyfu, yna tynnwch luniau ac ysgrifennu dyddiadur o gylch bywyd eich planhigion.	Arsylwch ar yr ardd gyda chwyddwydr. Ceisiwch adnabod nodweddion unrhyw greaduriaid a welwch. Faint o goesau sydd ganddyn nhw? A oes ganddyn nhw adenydd, antena ac ati?	Crëwch flychau propiau stori o ddeunyddiau gardd a gweithgareddau tyfu bwyd. Darllenwch straeon ffermio a'u hactio
Dysgwch am y tymhorau a llysiau tymhorol a beth sy'n tyfu dros yr hydref a'r gaeaf yn y DU. Crëwch rysáit cawl y gaeaf o lysiau'r gaeaf rydych chi wedi'u cynaeafu.	Dangos gofal a chonsyrn dros bethau byw, gofalu am blanhigion bach, yn y tŷ gwydr a'r ystafell ddosbarth, i'w cadw'n gynnes ac i'w dyfrio. Ydyn nhw'n tyfu'n gyflymach na'r un planhigion wedi'u plannu allan?	Edrychwch ar gylchoedd bywyd y trychfilod yn yr ardd. Cadwch rywfaint o fuchod coch cwta a'u larfâu a sylwi sut maen nhw'n newid.
Planhigion Casglwch amrywiaeth o ddail yn eich Gardd Llawn Bwyd a nodwch pa rai sy'n rhai collddail a pha rai sy'n fythwyrdd.	Anifeiliaid Gan ddefnyddio llwyau, chwyddwydr a dysglau petri, ewch ar helfa drychfilod. Allwch chi ddod o hyd i wahanol fathau o infertebratau?	Gweithio mewn Ffordd Wyddonol Gwnewch bentwr o ddeunyddiau naturiol o'ch Gardd Llawn Bwyd a thir yr ysgol. Mae'n rhaid i'r plant eu didoli i grwpiau gwahanol yn ôl gwahanol feini prawf. A allan nhw greu eu meini prawf eu hunain ar gyfer didoli?
Deunyddiau Dydd-i-Ddydd Casglwch amrywiaeth o ddeunyddiau o'ch Gardd Llawn Bwyd a'u didoli yn rhai naturiol a rhai o waith dyn ac ystyriwch eu nodweddion.	Planhigion Ymchwiliwch i dyfu'r un math o blanhigyn mewn gwahanol rannau o'r ardd. Gwnewch ragfynegiadau a chasgliadau yn seiliedig ar yr hyn rydych chi wedi'i ddarganfod.	Anifeiliaid Gwnewch beli bwydo adar i'w hongian yn eich Gardd Llawn Bwyd.
Deunyddiau a'u Priodweddau Cynlluniwch a dyluniwch y gwesty trychfilod perffaith. Casglwch y deunyddiau sydd eu hangen a chyfunwch yr holl syniadau i roi bywyd iddo.	Pethau Byw Enwch y chwyn yn eich Gardd Llawn Bwyd a chreu canllaw adnabod ar gyfer y dosbarth.	Cynefinoedd Cymharwch a chyferbynnwch anifeiliaid sy'n byw mewn amgylchedd garw (e.e. Antarctica) â'r anifeiliaid yn eich gardd chi. Ydych chi'n meddwl y bydden nhw'n gallu goroesi yng nghynefinoedd ei gilydd?
Planhigion Cynaeafwch ffrwythau, cnau a hadau yn yr hydref. Allwch chi eu didoli'n grwpiau?	Gerddi Bychan Dyluniwch eich gardd berffaith eich hun, yna gan ddefnyddio toriadau bach o'r planhigion o'ch Gardd Llawn Bwyd, llenwch hambyrddau â phridd a gwneud model o'ch gardd.	Cerrig Arbrofwch gyda'r gwahanol fathau o gerrig a chreigiau sydd i'w cael yn eich Gardd Llawn Bwyd/man awyr agored.
Golau Arbrofwch gydag effaith golau ar dwf planhigion trwy osod arbrawf sy'n rhoi gwahanol faint o olau i wahanol blanhigion. Ymestynnwch hyn i amrywio faint o ddŵr a rowch.	Grymoedd a Magnetau Ymchwiliwch i'r grymoedd sydd ar waith yn eich Gardd Llawn Bwyd, e.e. olwyn fflat ar ferfa, codi chwyn, gwthio rhaw fach i'r pridd.	Gweithio mewn Ffordd Wyddonol Gosodwch arbrawf gyda seleri a lliw bwyd i ddangos sut mae dŵr a maethynnau'n cael eu trawsgludo i'r dail.
Pethau Byw a'u Cynefinoedd	Sain	Planhigion

Dewch o hyd i enghraifft o addasiadau mewn trychfilod, malwod yn erbyn gwlithod, elytra buchod coch cwta sy'n gorchuddio eu hadenydd bregus	Archwiliwch a chymharwch synau yn eich Gardd Llawn Bwyd. Pa ddeunyddiau fyddai'n gweithio orau i greu sgriniau sain?	Dyluniwch amrywogaeth well o ffrwyth neu lysieuyn. Disgrifiwch o ba blanhigion presennol y bydd yn cael ei 'bridio'. Crëwch becyn hadau ar gyfer yr amrywogaeth newydd.
Dylunio a Gwerthuso Dyluniwch eich darn o offer eich hun i'w ddefnyddio yn eich Gardd Llawn Bwyd a gwerthuswch eich un chi yn erbyn rhai pobl eraill.	Cyflyrau Mater Crëwch dai gwydr bach yn eich Gardd Llawn Bwyd gan ddefnyddio closhys wedi'u gwneud o boteli diodydd plastig wyneb-i-waered. Cymharwch faint o anwedd sydd dros bridd gwlyb a phridd sych, gyda phlanhigyn y tu mewn neu heb un, gyda chwpanaid o ddŵr neu heb un.	Tecstilau Prosiect: Cyfres o ddillad wedi'u dylunio ar thema ffrwythau a llysiau gan ddefnyddio dillad wedi'u hailgylchu (cyfres o wersi).
Pethau Byw a'u Cynefinoedd Rhowch enghraifft o famal ac o bryf a geir yn eich Gardd Llawn Bwyd a chymharwch a chyferbynnwch eu cylchoedd bywyd.	Technoleg Bwyd Gwnewch besto a chymysgeddau bwyd amrwd eraill gan ddefnyddio detholiad o berlysiau o'ch Gardd Llawn Bwyd.	Anifeiliaid gan gynnwys bodau dynol Trafodwch rôl diet mewn ffordd iach o fyw. Cynlluniwch bryd o fwyd neu gynllun prydau wythnosol gan ddefnyddio cynnyrch o'ch Gardd Llawn Bwyd, a dangos sut mae'n ddiet cytbwys mewn perthynas â'r maethynnau yn y bwyd.
Priodweddau a Newidiadau i Ddeunyddiau Gwnewch arbrawf yn eich Gardd Llawn Bwyd i ymchwilio i gyflyrau newidiol gwahanol ddeunyddiau: gwahanu deunydd pridd, rhidyllu, hidlo, anweddu, ayb.	Daear a Gofod Crëwch ddeial haul yn eich Gardd Llawn Bwyd – ymchwiliwch i hyd y dydd sydd ei angen er mwyn i wahanol blanhigion dyfu a monitrwch newidiadau yn hyd y dydd ac yn y tymheredd er mwyn rhagfynegi'r patrymau tyfu.	*Grymoedd* *Casglwch hadau o'ch Gardd Llawn Bwyd ac ardaloedd natur eraill a nodwch y gwahanol fecanweithiau gwasgaru.*
Anifeiliaid - gan gynnwys bodau dynol Nodwch y gwahanol anifeiliaid sy'n byw yn eich Gardd Llawn Bwyd a chreu gwahanol ddosbarthiadau, e.e. mamaliaid, infertebratau.	Trydan Gwnewch baneli solar a'u gosod yn eich Gardd Llawn Bwyd. Dyluniwch arbrawf gwyddonol i gofnodi ble mae'r paneli'n gweithio orau. Darparwch offer a gadewch i'r grwpiau weithio allan sut i wneud cloc tatws. Ymchwiliwch gyda llysiau eraill. A fydd hyn yn gweithio? Pam? Pam ddim?	Grymoedd Dyluniwch arbrawf gan ddefnyddio detholiad o ddail o'ch Gardd Llawn Bwyd. Pa ddail/hadau sydd â'r gwrthiant aer lleiaf/mwyaf? Pam? Sut gallai hyn helpu i wasgaru hadau? E.e. sycamorwydden yn erbyn derwen. Archwiliwch pa ffrwythau sydd â llawer o haearn trwy gynnal arbrawf magnet afal (a ffrwythau eraill).
Pethau Byw a'u Cynefinoedd Nodwch yr adar sydd yn eich gardd. Dyluniwch eich cadwyn fwyd eich hun gyda'r aderyn a ddewiswyd ar y brig. Allwch chi weld ble mae'r planhigion yn eich Gardd Llawn Bwyd yn ffitio yn y gadwyn fwyd hon? Ymchwiliwch ac arsylwch ar rôl mwydod a thrychfilod yn treulio deunydd organig ac yn helpu i greu pridd sy'n llawn maethynnau.	Esblygiad ac Etifeddiaeth Edrychwch ar wahanol fathau o ffrwythau a llysiau yn eich Gardd Llawn Bwyd ac ymchwiliwch i fridio ar gyfer ymwrthedd i blâu. Dewch o hyd i enghreifftiau o addasiadau yn eich Gardd Llawn Bwyd a sut maen nhw o fantais i'r planhigyn, e.e. tendrilau dringo ar ffa a phys.	Iechyd a Ffordd o Fyw Crëwch 'Ddyn Gwyrdd' iach o ffrwythau a llysiau ar gyfer dathliad gŵyl y cynhaeaf Casglwch falwod o'ch Gardd Llawn Bwyd a rhowch garthydd moron iddyn nhw er mwyn cofnodi cyflymder eu systemau treulio (bydd eu hysgarthion yn oren yn y pen draw).
Technoleg Bwyd Prosiect: Dysgwch sut i wneud cawl yr hydref gan ddefnyddio cynnyrch o'ch Gardd Llawn Bwyd. Ymchwiliwch i wahanol fathau o fara a dysgwch sut i wneud bara i fynd gyda'ch cawl. Gwnewch a defnyddiwch bopty solar i gynhesu'ch cawl.	Dylunio ac Adeiladu Dyluniwch ac adeiladwch bopty sy'n rhedeg ar ynni'r haul y gallwch chi ei roi yn eich Gardd Llawn Bwyd. Edrychwch pa rai sydd orau am gynhesu dŵr neu arhoswch tan i chi wneud cawl o'ch cynnyrch eich hun a gweld pa rai sy'n cynhesu gyflymaf.	Tecstilau Gan ddefnyddio sgiliau printio sgrin, gwnïwch a chreu cyfres o faneri ar linyn i'w harddangos yn eich Gardd Llawn Bwyd gyda delweddau wedi'u hysbrydoli gan natur.

CARDIFF CAERDYDD
All Saints Educational Trust